

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:

Pe un an	18 Lei
Pe jumătate de an	9 "
Pe un pătrar de an	4 1/2 "
Un număr	35 bani

Manuscrisurile, cărțile, revistele, publicațiile periodice sau ziarele cărți au schimbul cu „FOAIA DIECEZANĂ”, se trimit pe adresa: V. LOICHIȚA, redactor în Caransebeș, iar banii de prenumărațiune și inserțiuni administrațiunii „Tipografia și Librăria diecezană” în Caransebeș (Județul Caraș-Severin), Telefon Nr. 90. Manuscrisurile nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor:

Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 10 Lei, până la 200 de cuvinte 15 Lei, de aci în sus 20 Lei.

Partea oficială.

Nr. 3084 B. ex 1921.

Notă oficială.

Se aduce la cunoștință celor interesați că examenul de cvalificațiune preotească s'a fixat pe Sâmbătă în 11/24 Septemvrie 1921.

Deci, cei cari doresc să se supună la acest termen examenului de cvalificație preotească se provoacă, ca până la 5/18 Septemvrie 1921 să-și înainteze Consistorului diecezan petițiunile timbrate în regulă și ajustate cu următoarele documente:

1. Estras de botez;
2. Testimoniile anterioare studiilor teologice;
3. Absolutorul teologic;
4. Atestat despre ocupațiunea în timpul dela terminarea studiilor teologice;
5. Taxa examenului de cvalificațiune.

Caransebeș din ședința consistorială, ținută în 16 Iulie 1921.

Episcopul diecezan:

3—3

Dr. Iosif Tr. Badescu.

Nr. 3024 E. ex 1921.

Onoratelor Oficii parohiale!

În legătură cu ordinațiunea consistorială ddo 15 Iuniu 1921 Nr. 2402 B. privitoare la primirea tinerilor în Institutul nostru teologic diecezan și publicată în Nrii 25, 26 și 27 din Foaia Diecezană, Onoratele Oficii parohiale să atragă atențiunea acestor tineri, că ei vor trebui să locuiască în cursul studiilor în internatul teologic.

Taxa de întreținere în internat se va sta- veri ulterior. La intrarea în internat vor aduce cu sine următoarele alimente, ori eventual con-

travaloărea acestora după prețul pieței din Caransebeș, pentru întreg anul:

1. 100 klg. grâu;
2. 50 klg. cartofi;
3. 10 klg. unsoare;
4. 10 litre fasole,
5. 50 ouă.

Sunt obligați apoi a mai aduce cu sine și vestmintele și rufăria trebuincioasă.

Elevii cari vor fi primiți în Institutul teologic vor fi sprijiniți materialicește în urma subvenției ce ni-se va acorda din partea înaltului Guvern.

Caransebeș, în 24 Iulie 1921.

2—3

Episcopul diecezan:

Dr. Iosif Tr. Badescu.

CONCURSE.

Nr. 2690 Șc. ex 1921.

Fundațiunea C. Nicolaevici.

Pentru conferirea unei burse de 100 (una sută) Lei pe anul școlar 1921/22 din „Fundațiunea C. Nicolaevici”, se escrie concurs cu termen de 1 Septemvrie n. a. c.

Doritorii de a obține acest stipendiu au să dovedească cu documente autentice că:

1. sunt români de religiunea ortodoxă și și că aparțin eparhiei noastre;
2. sunt lipsiți de mijloace;
3. au absolvat cu succes anul școlar espi- rat și că au purtare morală corespunzătoare.

Preferiți vor fi cei ce vor putea dovedi că sunt înrudiți cu fundatorul, apoi cei ce se înscriu la Institutul pedagogic diecezan.

Petițiunile întrate după termin nu se vor lua în considerare.

Caransebeș, din ședința consistorială școlară ținută în 15/28 Iuliu 1921.

2—3

Episcopul diecezan:

Dr. Iosif. Tr. Badescu.

Nr. 2686 Șc. ex 1921.

Fundațiunea Reun. învățătorilor.

Din „*Donațiunea Reuniunii învățătorilor români*“ dela școalele confesionale gr. or. rom. din dieceza Căransebeșului se vor acorda pentru anul școlar 1921/22, 4 stipendii de câte 100 (una sută) Lei, la fii sau fiice de învățători sau învățătoare, sau la orfani de ai acestora, de religie gr. or. rom., din dieceza Căransebeșului, cari sunt avizați la ajutor și vor dovedi purtare exemplară și calculi buni din studii la școalele medii comerciale, industriale, militare și pedagogice, având întâietate fiii și fiicele membrilor Reuniunii donatoare.

Doritorii de a obține aceste stipendii au să subștearnă Conzistorului până la 1 Septembrie n. a. c. petițiile ajustate cu următoarele documente originale sau în copii autentice:

1. Estras de botez.
2. Certificat școlar pe anul 1920/21.
3. Atestat dela oficiul parohial, prin care să se dovedească că petentul sau petenta este fiu sau fică de învățător sau învățătoare de religie gr. or. rom. din dieceza Căransebeșului și în fine
4. Atestat dela primăria comunală despre starea materială a părinților.

Preferiți vor fi cei ce se înscriu la Institutul pedagogic diecezan din loc. Petițiunile întrate după termen sau neadjustate cu documentele înșirate mai sus, nu se vor lua în considerare.

Căransebeș, din ședința consistorială școlară ținută în 15/28 Iuliu 1921.

2—3

Episcopul diecezan:
Dr. Iosif. Tr. Badescu.

Nr. 2429 Șc. ex 1921.

Fundațiunea C. Tismănarui.

Pentru conferirea unei burse de 120 (una-sutădouăzeci) Lei pe anul școlar 1921/22 din „*Fundațiunea C. Tismănarui*“ se escrie concurs cu termen de 1 Septembrie n. a. c.

Doritorii de a obține această bursă vor dovedi cu documente autentice că:

1. sunt români de religie gr. ort. și aparțin diecezei noastre;
2. că sunt lipsiți de mijloace;
3. că au terminat cu succes anul școlar 1920/21.

La acordarea acestei burse vor fi considerați în prima linie cei înrudiți cu fundatorul. Preferiți sunt cei ce se înscriu la Institutul pedagogic.

Petițiunile înaintate după termen nu se vor lua în considerare.

Căransebeș, din ședința consistorială școlară ținută în 15/28 Iuliu 1921.

2—3

Episcopul diecezan:
Dr. Iosif Tr. Badescu.

Nr. 2654 Șc. ex 1921.

Fundațiunea Trăilă Stroescu.

Pentru conferirea unei burse de 100 Lei pe anul 1921/22 din „*Fundațiunea Trăilă Stroescu*“ se escrie concurs cu termen de 1 Septembrie n. a. c.

Petițiile au să fie ajustate cu:

1. Estras de botez.
2. Atestat dela oficiul parohial că petentul e înrudit cu fundatorul și aparține comunei Iablanița.
3. Certificat școlar.

Preferiți vor fi cei ce se înscriu la Institutul pedagogic, apoi în condițiuni egale descendenții după erezii fundatorului și în a doua linie cei ce aparțin comunei Iablanița.

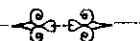
În lipsa astorfel de reflectanți vor putea recurge la această bursă și cei născuți în alte părți ale diecezei noastre.

Petițiunile înaintate după termen, nu se iau în considerare.

Căransebeș din ședința consistorială școlară ținută în 15/28 Iuliu 1921.

2—3

Episcopul diecezan:
Dr. Iosif. Tr. Badescu.

Ceva despre minuni îndeobște și mai ales despre minunile întâmplare pe pământul românesc.

(Continuare)

Tot mitropolitul Petru Movilă istorisește că a auzit dela ieromonahul Varlaam minunea aceasta: În anul 1620, Mercuri după Pogorirea Duhului Sfânt, când s'a serbat pomenirea sfântului Ioan cel Nou din Suceava, oamenii, ca de obicei, au adus multe daruri la sfânt și sărutând sfintele moaște, au dat și mulți bani. Atunci eclesiarhul, fiind învățat de diavolul, a luat o parte din banii ce erau pe talgerul de pe racla Sfântului și i-a ascuns în punga sa. Dar abia a închis punga, și Satana a și intrat într'însul și l-a trântit la pământ înaintea raclei Sfântului, strigând și curgându-i balele. Cei ce erau de față i-au dat de știre despre aceasta mitropolitului

care, venind și văzându-l pe eclesiarh muncindu-se de cel rău, a zis: „Ori din moaștele Sfântului a luat, ori din banii aceștia, fără binecuvântare, s'a înduplecat a face furare de cele sfinte“ ! Și îndată a poruncit să-l caute și, căutându-l, au găsit nu puțini bani în punga lui. Deci părându-i rău mitropolitului, când îl vedea pe dânsul că se muncia foarte de cel rău, a început să-i citiască rugăciunile de blăstăm, și îndată a ieșit duhul necurat și sculându-se, a căzut la picioarele arhierelui, mărturisindu-și greșala și rugându-se de iertare. Iar el mult muștrându-l și dându-i oprire, l-a învrednicit de iertare.

Se știe că în anul 1639 Voivodul Moldovei Vasile Lupu a sfârșit zidirea și înfrumusețarea vestitei sale biserici, a Sfinților Trei-Ierarhi din Iași și, în 1641 a adus, cu cheltueli de peste 300 mii de lei, moaștele sfintei Paraschiva dela Constatinopole la Iași și le-a așezat în biserica numită, unde ele se află și astăzi.

Să auzim acum, ce minune întâmplată la moaștele numite ni istorisește fostul membru al Academiei Române și episcop al Romanului, răposatul Melhisedec:

Hotărînd guvernul României să repareze mănăstirea Sfinților Trei-Ierarhi din Iași, moaștele sfintei Paraschiva s'au așezat în o capelă din lăuntru mănăstirii pe un catafalc din lemne de brad. În seara de 26 Decembrie 1888, făcându-se în aceia capelă vecernia, făclia din sfeșnicul de lemn de lângă racla cu sfintele moaște, din nebagare de seamă, a rămas aprinsă și, topindu-se, a căzut pe sfeșnic care a luat foc. O noapte întreagă au ars toate lemnele de brad, pe care sta racla cu sfintele moaște, s'a topit și o parte din argintul ce îmbrăca racla și a ars și capacul raclei. Abia a doua zi, în ziua de sfântul Ștefan, la 7 ore dimineață, focul a fost văzut de niște școlari. Dându-se alarma, lumea a alergat la locul primejdiei și s'a uimit, văzând că sicriul cu sfintele moaște nu se mai vedea din flăcări și jăratec. Arsele toate lemnele, stranele de prin prejur și alte lucruri; se prefăcure în cărbuni sicriul de lemn, în care se aflau sfintele moaște, topindu-se și corogindu-se groasele table de argint de pe el; puterea focului fusese așa de mare, încât se topiseră sticlele, cu cari erau acoperite porfretile ctitorilor ce se aflau atârinate pe un perete al capelei; la o depărtare mare dela foc se coșcovise catapiteazma și se înfierbântase policandrul până la gradul de a fi și el topit. Și totuși sfintele moaște fură scoase din acea movilă de jăratice cu totul nevătămate, neatînse fiind de foc nici chiar stofele cu cari sunt înfășurate, ba fără să miroase măcar a fum și fără să fi pierdut Sfânta din podoabele ce le are la coroană, având și oasele aceeași față și fiind netopite

nici pecetele de ceară, cu cari este pecetluită dela Vasile Lupa Vodă.

Episcopul Melhisedec mai adaoge că „religiositatea poporului se nutrește prin nenumărate minuni ce produce credința celor ce năzuiesc cu evlavie și cu dragoste creștinească la mijlocirea sfintei Paraschiva. Orice nenorocire, publică sau privată, se alinează prin rugăciunile de lângă racla sfintelor ei moaște“.

„De se întâmplă secetă, boale contagioase cari sperie poporul, toți aleargă la ajutorul Sfintei, se roagă, fac procesiuni cu sfintele moaște, purtându-le prin oraș cu mare cinste. De se întâmplă cuiva vre-o scârbă, vre-o nenorocire, credința îl îndeamnă să alerge la racla cu sfintele moaște ale cuvioasei Paraschiva și a săvârși acolo paraclisul obișnuit, care exprimă credința și evlavia creștinului ortodox cătră puterea cea mare ce este hărăzită de Mântuitorul Hristos acestei mari Sfinte, care toată viața sa, din pruncie, a jertfit-o Mirelui său Hristos. Sfânta Paraschiva în toate veacurile, de când moaștele ei s'au proslăvit în țările balcanice, de-apururea a fost renumită prin multele minuni ce le-a revărsat asupra celor ce au rugat-o cu credință. *Cu părere de rău, la noi clerul nu este deprins a însemna în o anume condică minunile ce neîncetat se săvârșesc prin rugăciunile credincioșilor la racla sfintelor moaște ale Cuvioasei. Acesta ar fi un mare monument ridicat spre slava sfintei*”¹⁾.

Nu știu de este vre un alt popor, care să aibă moaștele chiar a cinci sfinți, precum le avem noi Românii, anume moaștele sfântului Dimitrie în București, ale sfântului Grigorie în mănăstirea Bistrița din Muntenia, ale sfintei Filotea la Curtea de Argeș, ale sfintei Paraschiva în Iași și ale sfântului Ioan cel Nou în Suceava. Ar fi numai **foarte de dorit** să dispue autoritățile eclesiastice competente, ca nici un caz de minune, ce se întâmplă la acelea sfinte moaște, să nu se mai treacă, ca până acum, cu vederea și să se deie uitării, ci toate să fie însemnate în condici anume, apoi să se publice după oarecari răstimpuri în scrieri separate, menite să îmbogățească bibliotecile de tot felul și să arate tuturor creștinilor că în adevăr *minunat este Dumnezeu întru sfinți și Săi*.

Așa o condică, cea dintâi de felul acesta, s'a tipărit în anul 1907 în București cu cheltuiala prea cuviosului ieromonah și sincel arhiepiscopesc Pancratie Sidorovici dela mănăstirea Sf. Ioan cel Nou din Suceava. Ea este intitulată „*Citiți, citiți, ce poate credința în Dumnezeu*“, și în ea se află, pe lângă cele două minuni întâmplăte la moaștele s. m. mucenic Ioan cel Nou din Suceava și

¹⁾ Vezi „Paraclisul și Acatistul cuvioasei maicii noastre Paraschiva“, București 1896.

istorisite de mitropolitul Petru Movilă, încă alte 14 minuni întâmplare la aceleaşi sfinte moaşte chiar în vremea noastră.

Din minunile acestea de pe urmă înşir aici numai câteva:

În anul 1901 l-au adus nişte rude pe gospodarul Vasiliuţ din Poiana-Stampi la sfântul Ioan. Gospodarul acela era aşa de îndrăcit; încât nu l-au putut aduce cu trenul, ci numai cu trăsura, şi legat de mâni şi de picioare cu lanţuri şi cu odgoane. La rugăciunile sfântului maslu, Vasiliuţ, deşi era legat, totuşi smuncindu-se, l'a lovit pe părintele Sidorovici puternic cu piciorul, bătjocurindu-i şi scupându-i în faţă pe toţi preoţii. A treia zi, după ce i s'a făcut iarăşi sf. maslu, l-au aşezat pe bolnav pe un pat din odaia portarului. El nu dormise înainte timp îndelungat, atuncia însă a căzut într'un somn greu şi, după ce s'a deşteptat, şi-a arătat ranele pricinuite de lanţuri şi a zis cătră rudele sale cu lacrimi în ochi: „Ce faceţi cu mine? de ce mă legaţi, că eu doară nu s'nebur!“ Atunci Vasiliuţ fu pe loc deslegat, el singur s'a dus în biserică, s'a închinat pe la sfintele icoane, a bătut mătanii şi s'a dus acasă sănătos.

(Urmează)

Dare de seamă

despre literatura pedagogică mai nouă.

(Continuare la Nr. 30).

3. *Grigorie Patriciu*: „**Didactica generală**“ cu privire la învăţământul şcolii primare. Ediţia IV. Bucureşti 1919. Editura librăriei Steinberg. Preţul Lei 4. Ediţia V din anul 1921. Preţul Lei 8. Pag. 112.

Este un manual pentru elevii şcolilor normale, dar îl pot ceti cu folos şi învăţătorii. — Cuprinde: Noţiunea învăţământului. Scopul formal şi material al învăţământului. Deşteptarea interesului prin învăţământ. Materiile de învăţământ, alegerea lor. Planul învăţământului. Procedura în învăţământ. Metodele. Materialul didactic. Principiile didactice. Învăţătorii şi aşezămintele de învăţământ. Organizarea şcolii primare. Calităţile învăţătorului.

În legătură cu problemele conferinţei didactice din acest an („şcoala muncii“) menţionez §. 15: „Învăţământul să deştepte propria activitate a şcolarului“ şi §. 17: „Învăţământul să fie practic din capitolul: „Principiile didactice“.

4. *Grigorie Patriciu*: „**Didactica specială sau Metodica învăţământului în şcoala primară**“ Ediţia V. Bucureşti 1919. Editura librăriei Steinberg. Preţul Lei 5.— Ediţia VI din anul 1921. Preţul Lei 12.— Pag. 150.

Este deasemenea un manual pentru şcolile normale, pe care ar trebui să-l citiască şi învăţătorii pentru a-şi îmbrospăta cunoştinţele. Cuprinde istoricul, scopul, materia şi principiile didactice la fiecare obiect de învăţământ al şcolii primare.

5. *V. Gr. Borgovan*: **Istoria Pedagogiei**, schiţe şi lecturi. Ediţia III. Bucureşti 1919. Editura librăriei Pavel Suru. Pag. 288. Preţul Lei 10.—

Un manual foarte bun pentru şcolile normale, care însă nu ar trebui să lipsească din biblioteca niciunui învăţător, cu atât mai vârtos că cuprinde istoria pedagogiei până la anul 1919. Valoarea cărţii creşte prin faptul, că pelângă istoria pedagogiei oferă cititorilor şi părţi alese din scrierile pedagogilor mai însemnaţi (ca d. e. Aristotel despre educaţia copiilor; Din gramatica lui Alcuin; Din Novum Organum, de Bacon; Despre disciplină, de Comenius; Despre datoriile femeilor, de Fenelon; Caracterizarea lui Emil la vârsta de 12 ani; Din educaţia femeii, de Rousseau; Jocul copilului, de Fröbel ş. a.).

6. *Teodor Bucurescu*: „**Nouă lumină**“. Braşov 1919. Pag. 108. Preţul Lei 5.—

Cuprinsul; 1. Clipe trăite. 2. Revista pentru copii. 3. Noua lumină. 4. Limba maternă. 5. Nădejdea. 6. De ce să mai susţinem şcoala? 7. Unde se lovesc în capete? 8. O rază de lumină. 9. Vieţa noastră. 10. Pro domo. 11. Pierdem vremea înzădar. 12. Cultura românească. 13. Steagul lui Vlaicu. 14. Prin educaţia copiilor se îndreaptă şi părinţii. 15. Plecarea clopotelor. 16. Învierea morţilor. 17. Şcoala românească. 18. Biserica românească creştină.

Revista „Învăţătorul“ din Cluj încheie darea de seamă asupra acestei cărţi cu cuvintele: „Din broşura aceasta interesantă, cunoaştem zbuciumul sufletesc al unui dascăl conştient de marea chemare, ce i-a îndreptat-o neamul, în ca e depus tot ce a gândit un om frământat de dorul de a se perfecţiona. Citindu-o învăţătorii, se vor găsi pe ei“.

7. *Margareta Gavrilescu*: „**Émile şi ideile pedagogice ale lui Jean Jaques Rousseau**“. Bucureşti 1919—1920. Editura librăriei Alcalay. Pag. 53. Preţul Lei 4.—

Titlul acestei broşuri ne arată şi cuprinsul ei: o expunere critică a ideilor pedagogice ale lui Rousseau cuprinse în cartea sa intitulată „Émile“. Autoara începe lucrarea sa cu următoarea introducere: „În secolul al 18-lea s'au dat cele mai mari bătălii abstracte, din câte a înregistrat istoria cugetării omeneşti. Caracteristica acestui secol, numit intelectualist, a fost criticismul, — tendinţa de a supune toată natura, mai ales morală, şi toată evoluţia socială la regulile fixe ale raţiunii. A fost o mişcare generală de revizuire a moştenirii trecutului — şi această mişcare antiistorică, a cărei origină o găsim în Anglia, s'a sistematizat în doctrine şi s'a precizat în acel puternic curent filozofic, pe care istoricii filozofiei l-au numit raţionalist. Dar exclusivismul exagerat al raţionaliştilor a dat naştere cam pela jumătatea acelu secol, unui subcurent — sentimentalismul — care, în parte, eră o reacţiune. Deşi pornit tot dela un filozof englez, sentimentalismul se afirmă cu putere mai întâi în Franţa, în opera lui Jean Jaques Rousseau, care e socotit ca adevăratul lui promotor“. Apoi urmează mai departe: „Émile apare la 1762 şi principiul fundamental al acestui genial tratat de educaţie este întoarcerea la natură şi credinţa, că natura e bună.“ După ce răspunde la întrebarea „Ce fel de om eră acest Jean Jaques?“ — autoara schiţează conţinutul celor 5 cărţi (capitale) ale lucrării („Émile“) a lui Rousseau. „Această operă fundamentală a lui Rousseau, — ne spune autoara — păcătuieşte poate prin însaş exuberanţa ei şi prin sfortarea pasionată, cu care a fost scrisă. E ca o pădure viguroasă şi neparcelată, cu plante de o sălbatecă frumuseţe, cu iederă şi lăuruşcă încălciată peste poteci, dar fără un plan logic şi fără simetrie. Cartea e plină de adevăruri îndrăzneţe, de observaţii geniale, de sofisme, de iluzii, de utopii. . . Meritul fundamental al acestei opere, din punct de vedere pedagogic, este tezaurul de observaţii geniale asupra sufletului copiilor. . . Rousseau a avut

o puternică influență atât asupra contemporanilor, cât și asupra urmașilor, în întreaga Europă, dar mai ales în Germania. A fost imitat, combătut, comentat. . . *Pestalozzi* i-a dezvoltat și popularizat metodele, încercând să le aplice. . . În Anglia, cu toate că Rousseau pare mai puțin apreciat, este evident, că sistemul de pedagogie al lui *Herbert Spencer* e dominat de principiul fundamental al pedagogiei rousseau-iste: întoarcerea la natură. Cam acelaș lucru se întâmplă cu America. Teoriile lui Rousseau nu se bucură de simpatii, cu toate acestea educația americană practică de azi e în mare parte o aplicare aproape directă a multora din principiile lui. . . Și pentru dragostea de oameni, cu care Rousseau a deschis căi noi și drepte celor de după el, omenirea îi dărește o profundă și largă recunoștință."

8. N. Moisescu: „**Școala educativă**“. Din publicațiunile Casei Școalelor. București 1920. Pag. 100. Prețul Lei 3'50.

Scopul acestei cărți este a contribui „la formarea adevăratei mentalități pedagogice științifice, întrucât caută să ne arate continuu, — prin citate bine alese din pedagogii clasici, — că ceia ce produce pedagogia modernă nu distruge clădirea trecutului, ci o continuă, o întărește și o desăvârșește“. Autorul distinge „școala instructivă“, și „școala educativă“, arătând în 20 de capitole scurte deosebirile dintre cele două feluri de școli. Rezultatul celor 20 de capitole este următorul:

1. „Școala veche dă instrucție, adică cunoștințe teoretice, enciclopedice, cu scopul de a adapta direct și imediat pe om la necesitățile vieții, ea urmărește, un scop *utilitarist, material*. — Școala educativă dă cunoștințe, dar acestea se dobândesc de elevi sub formă de exerciții, cari au darul de a dezvoltă toate puterile sufletești. . . ea are un scop *formal*, de a forma suflete mari.“

2. „Școala instructivă dă un capital mare de cunoștințe, dovadă sunt programele și cursurile încărcate, cari nu se pot termina decât când li-se dă de profesor forma expositivă. Cunoștințele fructifică însă puțin, deoarece se depun în mod static și nu se utilizează toate în exerciții intelectuale, tehnice și morale“. — Școala educativă „dă un capital mic de cunoștințe, pentru că ele se dobândesc de elevi prin *forma activă* și fructifică mult, deoarece toate trec în exerciții și acțiuni“.

3. Școala instructivă face o operă grăbită și formează un tineret grăbit să parvină. — Școala educativă face operă înceată și durabilă.

4. Școala instructivă nu studiază pe elev sufletește, pe când școala educativă cere cunoașterea sufletului elevului.

5. Școala instructivă nu dă o dezvoltare armonică omului, căci în ea se cultivă mai mult inteligența, neglijându-se sentimentele și voința. — Școala educativă dă o dezvoltare armonică a puterilor și dispozițiilor sufletești și trupești.

6. Școala instructivă face intuiția din cărți; școala educativă face intuiția în natură.

7. Școala educativă se conformează organizațiunii interne a copilului, ceia ce nu face școala instructivă.

8. Școala instructivă face pe elev sclavul cărții. Școala educativă condamnă manualele de școală.

9. „În școala veche, profesorul nu se îngrijește decât ca el să știe subiectul, să-l poată expune înaintea elevilor. În acest caz el singur e activ, elevii ascultă,

sunt pasivi“. — Școala educativă desfășură lecțiile după legile de dezvoltarea ale sufletului.

10. „Școala instructivă n'a știut să alipiască la ideile emoția plăcerii sau interesul, care face să treacă ideile în acțiuni“. — „Școala educativă are de scop dezvoltarea intereselor multilaterale“.

11. Școala instructivă este o școală de muțenie, pentru că „profesorul își face cursul într'o formă expositivă, în care timp elevul este nevoit să asculte și să tacă“. — În școala educativă copilul „e activ și productiv, căci e îmbokdit în continuu prin întrebări să observe, să descrie, să gândiască, să exprime și să înfăptuiască cele știute“.

12. Școala instructivă are în vedere executarea programei. Școala educativă ține seamă de metodă.

13. „Școala educativă vede în desemn un nou mijloc de exprimare, alături de vorbire și de scriere“.

14. Școala instructivă are orar cu ore risipite; școala educativă cere concentrarea orelor.

15. Școala instructivă neglijă, iar școala educativă se ocupă de educația fizică a școlarilor.

16. Școala instructivă, dă cunoștințele grăbit, numai sub formă teoretică și le consideră ca scop al școlii; pe când școala educativă consideră inteligența ca un mijloc de educație morală.

17. Școala instructivă face disciplină represivă, cea educativă face disciplină preventivă.

18. Școala instructivă este lipsită de conducerea morală, cea educativă face exerciții de conducere morală.

19. Școala instructivă are un ideal social-național; școala educativă are un ideal umano-moral.

20. Școala instructivă are învățatori, institutori, maeștri profesori. Școala educativă cere să aibă educatori.

9. Dr. Petru Pipos: „**Psihologia** precedată de *Somatologie* și urmată de *Logica elementară*“. Ediția V. București 1920. Editura librăriei Soccc. Pag. 200. Prețul Lei 9'—

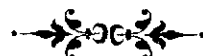
Este una dintre cele mai de valoare lucrări ale regretatului profesor de pedagogie dela școala normală (preparandia) confesională din Arad. *Somatologia* (știința despre corp), *Psihologia* (știința despre suflet) și *Logica* (știința despre legile cugetării drepte) „sunt științele, cari pun în vedere Pedagogiei căile și mijloacele, prin cari se pot realiza scopurile educațiunii“. În cartea de față sunt expuse într'o formă simplă și clară toate cunoștințele principale din aceste, trei științe. Cartea aceasta n'ar trebui să lipsiască de pe masa niciunui învățator.

10. Dr. Petru Pipos: **Pedagogia**. București 1920. Editura librăriei Soccc. Pag. 106. Prețul Lei 6'— Expune „în o formă cât se poate de elementară cunoștințele pedagogice cele mai trebuincioase pentru învățătorii populari“.

11. Cristescu și Bratu: „**Metodica învățământului primar**“ Ediția II. Editura „Cartea Românească“, București 1921. Pag. 650. Prețul Lei 48'—

O carte de valoare, care, pelângă partea teoretică a fiecărui obiect de învățământ din școala primară, conține și o mulțime de lecțiuni practice și planuri de lecțiuni.

(Urmează)

Ș T I R I

Personal. În trecerea sa prin Caransebeș, părintele profesor universitar și directorul mult folositoarei „Duminici Ortodoxe” din București, Econ. I. Popescu-Mălăiești, a vizitat toate instituțiile culturale din orașul nostru.

Hirotonire. P. S. Sa Domnul episcop diecezan Dr. Iosif Tr. Badescu a binevoit a hirotoni pe nou alesul paroh în Ezeriș *Lazăr Voin* Joi în 5 August într-un diacon, iar Sâmbătă în 7 August într-un presbiter.

Rugăciune de mulțămintă. Vineri în ziua sărbătorii Schimbării la față, s'a săvârșit în catedrala noastră la sfârșitul sfinte Liturghii de către părinții protopresbiteri: A. Ghidiu, S. Șandru, G. Petrescu și diaconul L. Voin rugăciune de mulțămintă pentru înfăptuirea reformei agrare. Printr-o potrivită cuvântare P. O. D. protopresbiter A. Ghidiu a explicat poporului credincios însemnătatea acestei epocale reforme, opera de neasămănată părintească iubire a Majestății Sale glorioșului nostru mare Rege Ferdinand, ce a îndeplinit-o cu guvernul și parlamentul țării Sale pentru viitorul strălucit și fericirea neamului românesc.

Principele moștenitor în Sibiu. A. S. Regală principele moștenitor Carol a fost oaspele Sibiului din 13—14 August, asistând la exercițiile și la sărbătorile cercetașilor români. Din acest prilej frații noștri sibieni au ținut să-și arate în cel mai frumos chip sentimentele de sinceră dragoste ce le păstrează iubitului purtător de mâne al coroanei românești, aranjând în cinstea domnescului vlăstar primire festivă la „Asociație”, o șezătoare artistică a cercetașilor în teatrul comunal, șezătoare în tabăra cercetașilor, concursuri atletice ale cercetașilor și împărțirea premiilor. A. S. Regală a descins la reședința I. P. S. nostru mitropolit Nicolae și a asistat Duminică la s. Liturghie și Te-Deumul săvârșit în catedrală de însuși I. P. S. Sa părintele mitropolit Nicolae, iar Luni la orele 5 d. a. A. Sa Regală a plecat cu automobilul la Sinaia, ducând cu sine cele mai frumoase amintiri.

Pentru sărbătorile încoronării. (24 Sept. 1921), se lucrează zi și noapte cu 1600 lucrători zilnic. Clădirile vor fi gata la timp, afară de pictura bisericii și interioarele reședinței regale și a muzeului. Coroana M. Sale Reginei, mantia M. Sale Regelui, precum și ornatele mitropolitului primat se lucrează acum la Paris, de către cele mai renumite case; și până în 10 Septembrie vor fi trimise în țară.

Dela liceul „Traian Doda” din Caransebeș. Examenele de corigență, de diferență și integrale se vor ține la 29 și 30 August a. c. Examen de primire vor da toți elevii cari cer înscrierea în cl. I, care va constă dintr-o lucrare în scris în limba română, o probă scrisă la aritmetică și o probă de cetire la limba română. Materia va fi potrivită ultimei clase primare. *Înscrierile* se vor face în zilele de 1—4 Septembrie 9—12 ore. În 5 Sept. Te-Deum și deschiderea festivă a anului școlar, iar în 6 încep cursurile dim. la orele 8. La înscriere fiecare elev trebuie să plătească taxele școlare

în vigoare: taxele de înscriere deodată 52 Lei, didactrul anual în clasele inferioare 60 Lei, în clasele superioare 80 Lei. Ven. noastră preoțime este rugată să publice această înștiințare și în biserică.

Congresul general al artiștilor din țara noastră, organizat de dl ministru O. Goga se va ține la București de odată cu sărbătura încoronării Suveranilor noștri.

Hramul St. Mânăstiri dela Bocșa. Ca și în anii premergători la Mânăstirea dela Bocșa (Godinova) ziua Sf. Proroc Ilie a fost zi de pelerinaj. Deja în presară, cu toată căldura insuportabilă, au început să sosească credincioși în grupuri mai mici sau mai mari în deosebi de pe valea Pogăniciului. La intrarea în sta mânăstire toate grupurile au fost întâmpinate de părintele protoiereu M. Gașpar, preoții Iosif Ieremia, Iosif Pascu și Victor Șcioșon din Fizeș, A. Ogherlaciun din Jidoviini și ieromanahul Macarie Gușcă. Seara s'a celebrat vecernia în săbor și după vecernie imediat au început părinții citirile cerute de credincioși. Munca aceasta istovitoare, a durat până pe la miezul nopții când s'a celebrat din nou obișnuitul serviciu de noapte.

În zorii zilei alte grupuri de pelegrini sosesc de data aceasta de pe valea Bărzavei, Carașului și de prin comunele din jurul Lugoșului și Buziașului. Cu toată căldura mare, citirile se fac de către preoți cu multă abnegațiune. La ora 10 a. m. se începe Sf. Liturghie celebrată de protoiereu M. Gașpar și preoții Iosif Ieremia din Călnic și Iosif Pascu din Fizeș. La sfârșitul sf. Liturghii se face sfințirea apei înaintea stei mânăstiri și se stropește întreg poporul. După aceasta rostește preotul Iosif Pascu o prea frumoasă predică, ascultată cu multă dragoste de popor.

Imediat după săvârșirea serviciului divin pelegrinii au pornit spre casă, în ordinea cum au venit. Cu trenul de seara au plecat și ultimii credincioși. După evaluarea unor persoane neinteresate au fost ca la 2000 persoane. Răspunsurile le-a dat corul din Vasiova sub conducerea deșteptului țaran Petru Avram de acolo, înveselind inimile credincioșilor cu preafrumoase cântări. R. R.

CONCURSE.

Pentru ocuparea postului de învățător dela școala cofesională gr. or. rom. din comuna **Ciorda** protopresbiteratul Bisericii-albe devenit vacant se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Foaia diecezană. —

Emolumentele sunt:

1. Salari în bani gata 500 Lei (Cincisute)
2. Pentru conferințe 25 Lei.
3. Pentru scripturistică 10 Lei.
4. Cortel în natură cu grădină de 600 □
5. Pentru încălzirea salei de învățământ se îngrijește comuna.

Alcșul învățător este îndatorat a cerceta regulat Sfta biserică în Duminici și sărbători, a purta cantoratul în și afară de biserică și a instrua tinerimea școlară în cântări bisericesti.

Recurenții au a se prezenta în sfta biserică în vre-o Duminecă sau sărbătoare pentru a-și arăta desteritatea în tipic și cântarea bisericască.

Recursele instruate cu documentele de lipsă adrese comitetului parohial din Ciorda să se substearnă Ven. Consistoriu diecezan.

Ciorda, din ședința comitetului parohial ținută la 25 Iulie st. v. 1921. 1—3

Comitetul parohial.

Pentru autentificare:

Ciorda la 25 Iulie 1921.

Oficiul parohial:

Augustin Gruescu

preot

Pentru îndeplinirea postului de *învățător-cantor* dela școala confesională ort. română din **Hodoș**, protopresbiteratul Logoșului, comitetul parohial scrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în organul „Foaia Diecezană” pe lângă următoarele emolumente:

1. Salar în bani gata 750 Lei, restul ca întregire votat dela stat.

2. Pentru participarea la adunarea generală învățătoarească și la adunarea despărțămintelor învățătoarești 10 Lei.

3. Pentru scripturistică 10 Lei.

4. Dela înmormântări unde va fi poftit 2 Lei.

5. Locuință liberă în edificiul școlii cu grădina de 1 juger.

6. Alesul învățător e îndatorat a cerceta regulat sânta biserică la toate slujbele dumnezeiești, a purta cantoratul în și afară de biserică, a instrua tinerimea școlară în cântările bisericesti și funebreale.

7. A purta agendele scripturistice ale comitetului și sinodului parohial și a compune socoșile bisericii și ale cultului.

8. După intravilanul folosit solvește însuși învățătorul toate dările.

Preferiți sunt cei cu cunoștințe muzicale spre a conduce corul vocal existent.

Recursele instruate cu documentele de lipsă au a se înainta Prea Onoratului Oficiu protopresbiteral în Logoș și candidații au să se prezinte într-o Duminică sau sârbătoare în sfânta biserică spre a-și arăta dexteritatea în tipic și cântarea bisericască, dar nu în ziua alegerii.

Pentru curățirea salei de învățământ și încălzire se îngrijește comuna bisericască.

Hodoș, din ședința comitetului parohial, ținută la 27 Iunie 1921. 2—3

Simeon Blajovan

președ. com. par.

Iulius Vodă

not. com. par.

În conțelegere cu oficiul protopresbiteral.

Pe baza ordinașunii Ven. Consistor Diecezan de ddtto 11 Maiu a. c. Nr. 1298 B. se escrie concurs cu termen de 30 zile socotite dela prima publicare în „Foaia Diecezană”, pentru ocuparea postului de *diacon* în orașul Logoș cu următoarele emolumente:

1. Sesiunea diaconală de 22 jugere.

2. Venitul stolar uzitat.

3. 3600 Lei anual pentru propunerea religiunii

la școala primară de băieți și fete din loc și anume: pentru 10 ore săptămânal pe timpul cât va fi concrezut și va provedea catichizația. Onorarul acesta se solvește deocamdată din Cassa Cultului, iară în cazul când statul va da această sumă încetează obligământul comunei bisericesti.

4. Onorar de 400 Lei anual din Cassa bisericii pentru purtarea agendelor notariale ale comitetului și sinodului parohial.

5. Onorar de 300 Lei pentru 15 cuvântări bisericesti, de fiecare cuvântare 20 Lei din Cassa bisericii.

Recurenții vor înainta recursese lor cu documentele prescise oficiulu protopresbiteral ort. român al Logoșului dovedind cvalificașune de cl. I-a.

Recurenții au să se prezinte în vre-o Duminică sau sârbătoare, pentru ași arăta dexteritatea în cânterea și oratoria bisericască.

Dat din ședința comitetului parohial, ținută la 20 Iunie 1921.

Dr. George Popoviciu

president.

Alexandru Lupu

notar ad hoc.

În conțelegere cu oficiul protopresbiteral.

Nr. 2769 B. ex 1921.

3—3

Aest concurs pe publică cu observarea că poziția a patra din dotașune îi este asigurată alegândului diacon numai pe timpul cât va fi concrezut cu agendele scripturistice, rămânându-i comitetului parohial mână liberă în chestiunea persoanei, care să provadă aceste agende.

Caransebeș din ședința consistorială ținută în 26 Iulie 1921.

Episcopul diecezan:

Dr. Iosif Tr. Badescu.

Pentru întregirea definitivă a postului de *învățător* dela școala conf. ort. română din comuna **Jupani**, tractul Făgetului, devenită vacantă prin resignarea nou alesului învățător Andrei Andraș, comitetul parohial escrie a doua oră concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană”.

Emolumentele:

1. Salar învățătoresc dela cult 600 Lei.

2. Cvarțir în natură cu grădina de 2400 st. □

3. 16 m. lemne; 8 m. pentru învățător și 8 m. pentru sala de învățământ.

4. Pentru participarea la adunarea învățat. 20 Lei.

5. Pentru canferințele învățătoarești 10 Lei,

6. Pentru facerea socoșilor cultului 20 Lei.

7. Dela înmormântări cu liturgie 2 Lei, fără liturgie 1 Leu.

8. Alesul este obligat a purta cantoratul în afară de s. biserică, a cerceta regulat s. biserică și a instrua tinerimea școlară în cântarea bisericască

Recurenții să-și subștearnă rugărilor Prea On. Domn Sebastian Olariu, protopresbiter în Făget, cu a cărui învoire să se prezinte în s. biserică din Jupani, în vre-o Duminică sau sârbătoare, spre a-și arăta praxa în cântarea bisericească și tipic.

Jupani, din ședința comitetului parohial, ținută la 28 Ianuarie 1921.

3—3

Petru Lascu
preot ca președ.

Pe baza ordinațiunii Venerabilului Conzistor diecezn din 8 Ianuarie 1921 Nr. 25 B. ex. 1921 se escrie concurs pentru îndeplinirea postului de *preot* în parohia de clasa II. din **Denta**, protopresbiteratul Ciacova, devenită vacantă prin răposarea preotului Silviu Colojoară, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Emolumentele sunt:

1. Una sesiune parohială constatătoare din 36 jughere și 400 st. □ pentru care alesul preot va plăti dările.
2. Stola și birul parohial uzitat.
3. Alesul preot are a se îngriji singur de locuință.

Doritorii de a ocupa acest post, sunt poștiți a-și înainta petițiunile de concurs comitetului parohial prin oficiul protopresbiteral din Ciacova și a se prezenta în vre-o Duminică sau sârbătoare, cu prealabila învoire a protopresbiterului tractual, în sfânta biserică, spre a-și arăta desteritatea în cântare și oratorie, nu însă în ziua de alegere.

Denta din ședința comitetului parohial ținută la 16 Mai 1921. 3—3

Stefan Bocșan m. p.
presed. comitet. paroh.

Vasile Stoica m. p.
notar. com paroh.

În conțelegere cu cumine: *Augustin Ghilezan* protopresb.

LA
LIBRĂRIA DIECEZANĂ
din Caransebeș
se vinde hârtie (maculatură)
Kgr. Lei 8.—

Cel mai nou sistem de
PERDELE „REFORM“

de o trăinicie nelimitată. Perdelele nu mai au nevoie de a fi trase nici a fi legate.

Sfoara e superfluă.

Se pot deschide și aripile de sus ale ferestrelor, cari până acuma nu se puteau deschide.

PÂNZA DE PERDELE întrebunțată se poate adapta sistemului nou foarte practic.

Comandele și informațiunile sunt a se adresa la proprietarul mai multor invenții

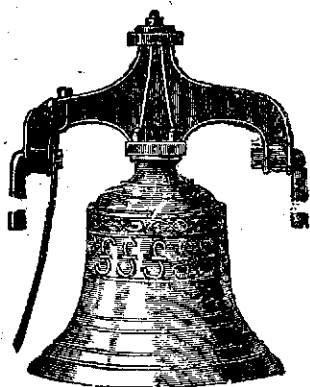
DAVID VERMEȘ, CARANSEBEȘ

Strada Căpitan Temeș Nr. 18.

(Caraș-Severin)

Prețul perdelei e mtr. □ cu 75 Lei.
Expedarea se face cu rambursă postală.

La comande să se indice înălțimea și lățimea geamurilor. 2—3

FIUL LUI ANTONIU NOVOTNY,
turnătorie de clopote
și fabrică de scaune de fer pentru clopote
TIMIȘOARA-FABRIC.

21—52

Calculări de preț să trimit gratuit.